

**Pārresoru koordinācijas centram
Latvijas Republikas Zemkopības ministrijai
Latvijas Mežu sertifikācijas padomes biedriem un citām ieinteresētajām
pusēm**

Rīgā, 2020. gada 8. maijā.

Par Konceptuālo ziņojumu "Par valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldības politiku, valsts kapitālsabiedrību iedalījumu un valsts kapitālsabiedrību pārvaldības funkciju pakāpenisku centralizāciju"

Šobrīd Latvijas Mežu sertifikācijas padome (LMSP) ir viena no lielākajām nevalstiskajām organizācijām Latvijā, LMSP veido 31 organizācija, uzņēmumi un individuālie biedri, to skaitā ir pārstāvēti 1,9 milj. ha Latvijas mežu apsaimniekotāju, 2 sertifikācijas iestādes, 2 Universitātes, Mežzinātnes institūts "Silava", arodbiedrības, vides un sociālās nevalstiskās organizācijas, kopā pārstāvot apmēram 25 000 Latvijas iedzīvotāju. Latvijas Mežu sertifikācijas padome kopš 2001. gada veido un uztur Latvijas sabiedrībā izpratni par ilgtspējīgu mežsaimniecību, kura atbilst tās interesēm, ir vidi saudzējoša, sociāli atbildīga un ekonomiski pamatota, vienlaicīgi, neierobežojot Latvijas Republikas Satversmē noteiktās zemes īpašnieku tiesības.

Latvijas Mežu sertifikācijas padome ar starptautiskās mežsaimniecības sertifikācijas palīdzību atbalsta un veicina mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, kā arī atbalsta un veicina godīgas, sabiedrībai pārskatāmas un uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides veidošanu un uzturēšanu Latvijā.

Tā kā Pārresoru koordinācijas centrs izstrādājis konceptuālo ziņojumu par iespējamiem risinājumiem, lai turpinātu Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO, angliki – OECD) vadlīnijās iekļauto labas korporatīvās pārvaldības principu ieviešanu valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībās, kā arī nodrošinātu virzību uz brīvā tirgus apstākļos darbojošos vai tādu valsts kapitālsabiedrību pārvaldības funkciju pakāpenisku centralizāciju, kuras neisteno valsts politiku attiecīgajā nozarē, uzsākot valsts kapitāla daļu turētāja funkciju pakāpenisku nodošanu vienam profesionālam valsts kapitāldaļu turētājam, un ziņojumā ietvertās izmaiņas tieši skar Latvijas valsts mežu apsaimniekotāju – AS "Latvijas valsts meži" (turpmāk – LVM), Latvijas Mežu sertifikācijas padome, iepazīstoties ar šo ziņojumu, uzskata, ka nav lietderīgi atbalstīt jauna centralizēta valsts kapitāla daļu pārvaldītāja izveidi, kura kapitāla daļu turētāja funkcijas nodrošinātu Pārresoru koordinācijas centrs, jo paredzēto pārvaldības izmaiņu rezultātā **netiks nodrošināta Latvijas valsts mežu ilgtspējīga izmantošana.**

Ilgspējīga meža apsaimniekošana ir bijusi galvenā mežu apsaimniekošanas koncepcija jau ilgu laiku, jo ilgtspējīgas attīstības jēdziens tika plaši atzīts par sabiedrības galveno mērķi 90. gadu sākumā.

Termins Helsinku rezolūcijā H1 1993 tika definēts kā ***"mežu un meža zemju apsaimniekošana un izmantošana tādā veidā un tādā apjomā, kas saglabā to bioloģisko daudzveidību, produktivitāti, reģenerācijas spēju, vitalitāti un to***

potenciālu, kas tagad un nākotnē nozīmīgas ekoloģiskas, ekonomiskas un sociālas funkcijas vietējā, valsts un pasaules mērogā un neradīs kaitējumu citām ekosistēmām.

Pirmie divi vadlīniju kopumi tika saskaņoti Helsinku 1993. gada divās rezolūcijās par “Vispārējām pamatnostādņēm ilgtspējīgai meža apsaimniekošanai” un “Vispārējās pamatnostādnes par Eiropas mežu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu”. Šēsi vispasaules kritēriji meža ilgtspējīgai apsaimniekošanai ir šādi:

1. Meža resursu uzturēšana un pienācīga uzlabošana un to ieguldījums globālajos oglekļa ciklos;
2. Meža ekosistēmu veselības un dzīvotspējas uzturēšana;
3. Mežu produktīvo funkciju uzturēšana un veicināšana (koksne un koksne);
4. Meža ekosistēmu bioloģiskās daudzveidības uzturēšana, saglabāšana un pienācīga uzlabošana;
5. Meža apsaimniekošanas funkciju uzturēšana, saglabāšana un atbilstoša uzlabošana (īpaši augsne un ūdens); un
6. Citu sociāli ekonomisko funkciju un nosacījumu uzturēšana.

Ņemot vērā iepriekš teikto, Latvijas Mežu sertifikācijas padome saskata nopietnus riskus Latvijas mežu ilgtspējīgas apsaimniekošanas nodrošināšanai, kas balstās ne tikai uz ekonomiskiem apsvērumiem, bet arī uz sociālo atbildību un bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanu. Pārresoru koordinācijas centra konceptuālajā ziņojumā ir saskatāmas vienīgi ekonomiskās intereses, arī citu OECD valstu pieredze rāda, ka nav lietderīgi valsts kapitālsabiedrības pārvirzīt no nozaru ministrijām uz citām pārvaldes struktūrām. Īpaši tas attiecas uz dabas resursu pārvaldības uzņēmumiem, kur ir vitāli svarīgi ievērot ilgtspējības pamatprincipus, kas ir saistoši mūsu valstij. Nav pieļaujams, ka tiek noteikta komerciālo mērķu prioritāte pār vides un sociālo interešu ievērošanu – tādējādi tiek izjaukta paritāte un apdraudēta līdzsvarota meža resursu izmantošana visas sabiedrības interesēs.

AS “Latvijas valsts meži” no 10 stratēģiskajiem mērķiem – 7 mērķi ir saistīti ar nekomerciāliem mērķiem. Atbilstoši uzņēmuma akciju turētāja ziedošanas pamatprincipiem, LVM ik gadus daļu no peļņas atvēlē nacionāli nozīmīgu labdarības, veselības un sociālās palīdzības, kultūras un mākslas, sporta, izglītības un zinātnes projektu atbalstīšanai.

Katru gadu LVM īsteno projektus vides sakopšanā, pievēršot īpašu vērību bērnu un jauniešu iesaistīšanai ārpustelpu aktivitātēs, koka ēku un koksnes apdares popularizēšanā, sekmējot harmoniskas un veselīgas iedzīvotāju dzīves telpas

veidošanu. LVM piedāvā arī dažādas vides izglītības aktivitātes, veicinot izpratnes un saudzīgas attieksmes veidošanos pret vidi.

LVM piedalās diskusijās par sabiedrībai svarīgiem jautājumiem, kā arī konsultējas ar dažādu interešu pārstāvju grupām. Meža nozares attīstības stratēģija, meža apsaimniekošanas mērķi un no tā izrietošie jautājumi tiek diskutēti ar nacionāla līmeņa interešu apvienībām – nacionāla mēroga interešu organizācijām. Savukārt lokāli ar meža apsaimniekošanu saistīti jautājumi tiek diskutēti ar lokāla mēroga ieinteresētajām pusēm, sadarbībā ar vietējām pašvaldībām.

Latvijas mežu nozare ir starptautiski atzīta un valsts mežu apsaimniekotājs AS “Latvijas valsts meži” ir sertificēts atbilstoši abām populārākajām Mežu sertifikācijas programmām – FSC <https://ic.fsc.org/en> un PEFC <http://pefc.org/> un uzņēmuma ilgtspējības atbilstība tiek izvērtēta 16 ikgadējos auditos, kurus veic starptautiski akreditētas sertifikācijas organizācijas, tādejādi ierindojojot Latviju arī starp TOP 5 Pasaules valstīm pēc FSC sertificētajām mežu teritorijām pret kopējām mežu teritorijām valstīm <https://ic.fsc.org/preview.facts-figures-july-2016.a-6045.pdf>.

LMSP kā organizāciju, kas nodarbojas ar ilgtspējīgas mežsaimniecības jautājumu risināšanu valstī, rada bažas valsts kapitālsabiedrību pārvaldības funkciju centralizācija, īpaši saistībā ar meža nozari, kur meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas nodrošināšana ir valsts attīstības garants. Šī principa neievērošana var kaitēt gan valsts konkurētspējai starptautiskajos tirgos, gan valsts reputācijai. Pastāvīgi ir nepieciešama sadarbība starp sabiedrības interešu grupām arī veicot ekonomisku funkciju īstenošanu – bez patiesas paritātes starp vides, ekonomiskajām un sociālajām interesēm nav iespējams īstenot tos mērķus, kas ir norādīti valsts attīstības stratēģiskajos dokumentos un valdības deklarācijā.

Latvijas Mežu sertifikācijas padome uzsver, ka nav lietderīgi AS “Latvijas valsts meži” ietvert centralizētā valsts komercsabiedrību pārvaldes struktūrā, kas, faktiski, plānota balstīties uz komerciālu mērķu īstenošanu, nevis ievērot meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas pamatprincipus visas sabiedrības labā.

Ar cieņu,

Latvijas Mežu sertifikācijas padomes priekšsēdētājs

Māris Liopa

Latvijas Mežu sertifikācijas padomes izpilddirektors

Pauls Rēvelis